

**Aerodromi
Republike Srpske**

Tel. + 387 51 53 52 10
E-mail: info@bnx.aero
www.bnx.aero

Aerodromi Republike Srpske a.d.
Ljevčanska 141, 78250 Laktaši
Republika Srpska, BiH

NOTE-ZABILJEŠKE
UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE PO POLUGODIŠNJEM OBRAČUNU
ZA 2025. GODINU

Laktaši, JUL 2025. godine

1. INFORMACIJE O PREDUZEĆU

Preduzeće pod nazivom „Aerodrom Banja Luka” osnovano je 1991. godine, da bi se kasnije u skladu sa članom 5. Zakona o državnim preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 3/95, 4/96, 21/96 i 3/97) sredinom 1995. godine, transformisalo u Osnovno državno preduzeće “Aerodromi Republike Srpske“ Banja Luka sa p.o. U skladu sa Zakonom o prodaji državnog kapitala („Službeni glasnik Republike Srpske, broj 24/98) i Zakonom o preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske, broj 24/98), a na osnovu Rješenja Osnovnog suda u Banjoj Luci od 28.11.2013. godine u registarskom ulošku broj 1-2513-00 dolazi do statusne promjene vlasničke transformacije prodajom državnog kapitala, i od tada preduzeće posluje kao akcionarsko društvo pod nazivom Preduzeće za usluge u vazдушnom saobraćaju „AERODROMI REPUBLIKE SRPSKE”, a.d. Banja Luka. Skraćeni naziv Preduzeća je "AERODROMI REPUBLIKE SRPSKE" a.d. Banja Luka.

Prema Izvještaju Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka od 31.12.2024. godine u Knjizi akcionara registrovano je 658 akcionara. Ukupna vrijednost osnovnog kapitala je 10.125.725,00 KM, a struktura vlasništva nad akcijama je sledeća:

	<i>Podaci o vlasniku hartija od vrijednosti oznake: AERD-R-A</i>	<i>Broj akcija</i>	<i>% učešća u osnovnom kapitalu</i>
1.	Akcijski fond Republike Srpske, a.d. Banja Luka	6.550.417	64,69%
2.	PREF a.d. Banja Luka	2.292.464	22,64%
3.	Fond za restituciju Republike Srpske, a.d. Banja Luka	503.784	4,98%
4.	DUIF Management Solutions	134.568	1,33%
5.	Todorović Dejan	109.407	1,08%
6.	Žigon Iztok	108.072	1,07%
7.	Ostalih 652 akcionara	427.013	4,21 %
	UKUPNO:	10.125.725	100,00%

Preduzeće je bilo registrovano na adresi Banja Luka Ul. Veselina Masleše broj 28, te je Rješenjem Suda broj U / I 2040/05 od 19.09.2005. god. promjenjena adresa i upisano novo sjedište u ulici Kralja Petra I Karađorđevića br. 111. Po sudskom rješenju br. 057-0-Reg-16-002578 od 15.03.2017. godine došlo je do promjene adrese preduzeća, Mahovljani bb, Laktaši. Po sudskom rješenju br. 057-0-Reg-23-001988 od 31.10.2023. godine došlo je do promjene adrese preduzeća, Ljevčanska 141, 78250 Laktaši.

Poslovna jedinica „Skladište mlaznog goriva“ Laktaši registrovana je zbog potrebe dobijanja rješenja UIO za carinsko skladište tip „C“, radi obavljanja prometa mlaznog goriva i oslobađanja avio kompanija od uvoznih dažbina.

Na aerodromu Banja Luka izgrađen je Kargo centar površine 1254m². U sklopu centra nalazi se skladište površine 577m², koje je registrovano kao Javno carinsko skladište tipa A. U centru je smještena Carinska ispostava Aerodroma Banja Luka UIO BiH.

Preduzeću je od Republičkog zavoda za statistiku dodijeljen matični broj 01140167.

Jedinstveni identifikacioni broj Poreske uprave Republike Srpske je 4400912460005, isti broj je pri upisu u Registar carinskih obveznika.

ID broj kod Uprave za indirektno oporezivanje je 400912460005.

Osnovna djelatnost Preduzeća je 52.23 Uslužne djelatnosti u vazдушnom saobraćaju i obuhvata skup svih aktivnosti koje se odnose na prihvat i otpremu aviona, boravak aviona na aerodromu, prihvat i otpremu putnika i prtljaga, roba, stvari i pošte.

Sporedne djelatnosti uključuju sledeće poslovne aktivnosti: ugostiteljske usluge, trgovačke usluge, davanje u zakup reklamnih prostora, parkiranje drumskih motornih vozila, djelatnost putničkih agencija i turoperatera i ostale usluge turistima.

Od početka 2025. godine saobraćale su sledeće avio-kompanije:

<i>NAZIV KOMPANIJE</i>	<i>Destinacija</i>
RYANAIR	<i>BRISEL, GETEBURG, MEMINGEN, BEČ, ŠTOKHOLM, KARSLUE, DORTMUND</i>
WIZZAIR	<i>DORTMUND, BAZEL MULHAUS</i>
AIR SERBIA	<i>BEOGRAD</i>
AIR CAIRO	<i>HURGADA</i>
TAILWIND	<i>ANTALIJA</i>
FREEBIRD	<i>ANTALIJA</i>
NOUVELAIR	<i>TUNIS</i>
AEGEAN	<i>ATINA</i>

Organi upravljanja

Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta koji je donesen u cilju ispunjavanja obaveza i usklađivanja sa nizom zakona, kao što je Zakon o vazduhoplovstvu BIH, Standardima ICAO, te zbog kadrovskih kapaciteta i operativnih potreba aerodroma, obavljanje poslova i radnih zadataka organizovano je kroz rad osnovnih organizacionih sektora, službi, odjeljenja, referata i kroz rad Poslovne jedinice „Skladište mlaznog goriva“ Laktaši.

Organi preduzeća (prema odredbama Statuta) su :

- Skupština akcionara,
- Nadzorni odbor,

- Uprava.

Upravu preduzeća čine: direktor i izvršni direktori.

Odgovorno lice u periodu izvještavanja je Valentina Kecman.

<i>Organi upravljanja</i>	
Direktor:	Valentina Kecman od 11.10.2024 do 30.06.2025.godine.
Izvršni direktori:	Mirjanić Vesna od 01.01.2025. - 30.06.2025. godine, Dakić Dragiša od 01.01.2025. - 30.06.2025. godine, Đukić Njegoš od 01.01.2025. - 30.06.2025. godine.
Nadzorni odbor preduzeća	Predsjednik: Ivanović Božidar – od 01.01. do 30.06.2025. godine Članovi: Đurović Darija – od 01.01. do 30.06.2025. godine Jež Vid – od 01.01. do 30.06.2025. godine, Vlaisavljević Saša – od 01.01. do 30.06.2025. godine. Vuković Snježana- od 01.01. do 30.06.2025. godine
Odbor za reviziju	Predsjednik: Bajić Saša Članovi: Baroš Ljiljana Krunić Biljana Direktor interne revizije: Ratković Danka

Preduzeće svoje finansijsko poslovanje obavlja preko sledećih žiro računa kod NLB Banke a.d. Banja Luka, ATOS Banke a.d. Banja Luka, Nove banke a.d. Banja Luka.

Transakcioni račun kod Nove banke a.d. Banja Luka određen je kao Glavni račun, u skladu sa Zakonom o unutrašnjem platnom prometu ("Službeni glasnik Republike Srpske",br.52/12).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br. 94/2015 i 78/20- u daljem tekstu: Zakon), na osnovu kojeg su pravna lica u Republici Srpskoj u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja vrše u skladu sa zakonskom i profesionalnom regulativom koja podrazumijeva primjenu: Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS ili IAS), Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI ili IFRS), Međunarodnih standard revizije (MSR ili ISA), Međunarodnih standarda za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, uz primjenu svih pratećih uputstava, objašnjenja i smjernica koje donosi Međunarodna federacija računovođa (IFAC). Pravna lica i preduzetnici sačinjavaju finansijske izvještaje u skladu sa prevedenim propisima. Odluku o određivanju prevoda i datum početka njihove primjene donosi profesionalno udruženje i ona se, zajedno sa tekstom standarda, objavljuje na internet stranici Ministarstva finansija (u daljem tekstu: Ministarstvo) i profesionalnog udruženja.

Subjekti od javnog interesa i velika pravna lica, u šta se svrstavaju i “Aerodromi Republike Srpske” a.d. Banja Luka, obavezni su da za potrebe pripreme i prezentacije finansijskih izvještaja opšte namjene i konsolidovanih finansijskih izvještaja primjenjuju kompletne MSFI.

Sadržina i forma obrazaca finansijskih izvještaja i sadržina pozicija u obrascima je propisana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (“Službeni glasnik RS”, br. 63/2016) i Pravilnikom o sadržini i formi obrasca izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik RS“ br. 63/2016). Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike (“Službeni glasnik RS” br. 106/2015).

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Efekti transakcija i dugih događaja iskazuju se na *obračunskoj osnovi*, što znači da se prikazuju u periodima u kojima su ti efekti nastali, čak i kad se prilivi gotovine i plaćanja događaju u različitim periodima.

U zavisnosti od prirode događaja, koriste se različite osnove za odmjeravanje elemenata finansijskih izvještaja, one obuhvataju: istorijski trošak, tekući trošak, ostvarivu vijednost, sadašnju vrijednost.

U skladu sa MRS 21, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva KONVERTIBILNA MARKA. Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u KM, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije. Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale. Zvanični srednji kursevi Centralne banke BIH na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u KM, su : 1 EUR - 1,95583 KM.

3. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sačinjavanju finansijskih izvještaja Društvo je obavezno da se pridržava sledećih načela:

3.1. *Načelo stalnosti* finansijski izvještaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („Going Concern“ princip).

3.2. *Načelo doslednosti* koje podrazumijeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju, a ako do promjene ipak dođe u Aneksu se iskazuje efekat promjene i obrazlaže razloga promjene.

3.3. *Načelo realizacije* po kome se u bilansu uspjeha mogu uključiti samo realizovani (tržišno potvrđeni) dobiti.

3.4. *Načelo impariteta* (nejednake vrijednosti), koje zahtijeva bilansiranje imovine po najnižoj, a obaveza po najvišoj vrijednosti što ima za posljedicu odmjeravanja rashoda na više a prihoda na niže, kao i uzimanje u obzir obezvređenja (depresijacije) i rezervisanja nezavisno da li je rezultat dobitak ili gubitak.

3.5. *Načelo uzročnosti prihoda i rashoda*, uvažavanjem ovog načela, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izvještaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti. Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

3.6. *Načelo pojedinačnog procenjivanja imovine i obaveza* pri čemu eventualna grupna procenjivanja radi racionalizacije proističu iz pojedinačnog procenjivanja.

3.7. *Načelo identiteta bilansa* po kome bilans otvaranja poslovnih knjiga za tekuću godinu mora da bude identičan zaključnom bilansu za prethodnu godinu.

3.8. *Načelo opreznosti* podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izvještaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izvještaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

3.9. *Načelo suštine iznad forme* podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izvještaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

4. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju materijalno značajnih grešaka u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja. U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda** Društva u prethodnoj godini.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu, kako sa zahtevima profesionalne regulative, tako i sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srpskoj, zahtjeva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Oblasti koje zahtijevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procjene imaju materijalni značaj za finansijske izvještaje objelodanjeni su:

Procjene i pretpostavke:

Procjena fer vrijednosti - U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o fer (pravičnoj) vrednosti aktive i pasive. U Republici Srpskoj je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne

informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

- ***Korisni vijek upotrebe nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme***

Nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema se amortizuju tokom njihovog korisnog vijeka upotrebe. Korisni vijek upotrebe se zasniva na procjeni dužine perioda u kome će sredstvo generisati prihode. Procjenu periodično vrši Rukovodstvo Društva i vrši odgovarajuće izmjene, ukoliko se za tim javi potreba. Promjene u procjenama mogu da dovedu do značajnih promjena u sadašnjoj vrijednosti i iznosima koji su evidentirani u bilansu uspjeha u određenim periodima.

- ***Obezvredjenje nefinansijske imovine***

Na dan izvještavanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema Društva. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvredjenja.

Ukoliko je nadoknativi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadiive vrijednosti. Razmatranje obezvredjenja zahtijeva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

- ***Obezvredjenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja***

Prilikom obračuna obezvredjenja potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja, Društvo primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka tako što razmatra vjerovatnoću nastanka neizvršenja obaveze druge ugovorne strane tokom očekivanog ugovorenog roka trajanja finansijske imovine. Društvo vrši analizu potraživanja grupisanih na bazi različitih karakteristika kupaca i trendova istorijskih gubitaka. Ovo zahtjeva procjene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini.

Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procijenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

- ***Rezervisanja po osnovu otpremnina i jubilarnih nagrada***

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova i jubilarnih nagrada utvrđuju se primjenom procjene. Procjena uključuje procjenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i budućih povećanja naknade po odlasku u penziju. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procjene.

- ***Rezervisanje po osnovu sudskih sporova***

Društvo je uključeno u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njegovog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rješavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Društvo redovno procjenjuje vjerovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose vjerovatnih ili razumnih procjena gubitaka. Potrebno rezervisanje se može promijeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se objelodanjuju, osim ako je vjerovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

- *Odložena poreska sredstva*

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske kredite i poreske gubitke do mjere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski krediti i poreski gubici mogu iskoristiti. Značajna procjena od strane rukovodstva Društva je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike. Odložena poreska sredstva u bilansu stanja nastala je na osnovu privremene razlike poreske i računovodstvene vrijednosti osnovnih sredstava.

5. PROCJENJIVANJE IMOVINE

5.1. NEMATERIJALNA ULAGANJA

Nematerijalna ulaganja (imovina) su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: ulaganja u razvoj, licence, koncesije, patenti, ulaganja u ostalu nematerijalnu imovinu, kao i kupovinom stečeni goodwill. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja kada je: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalno ulaganje priznalo, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta, se ne priznaje kao nematerijalno ulaganje. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz razvoja (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalnog ulaganja vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalnog ulaganja, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

Nematerijalna ulaganja se amortizuju u toku korisnog vijeka pri čemu se primjenjuje proporcionalni metod amortizacije. U bilansu se nematerijalna ulaganja iskazuju po sadašnjoj vrijednosti.

Nematerijalna ulaganja sa neodređenim korisnim vijekom upotrebe se ne amortizuju, već se testiraju pojedinačno na umanjenje vrijednosti, najmanje jednom godišnje. Procjena korisnog

vijeka upotrebe se vrši godišnje sa ciljem da se provjeri da li je pretpostavka o neodređenom korisnom vijeku upotrebe i dalje održiva. Ukoliko nije, promjena u korisnom vijeku upotrebe od neodređenog ka određenom, vrši se prospektivno.

Dobici i gubici koji proističu iz otuđenja nematerijalnih ulaganja se priznaju u bilansu uspjeha perioda kada je nematerijalno ulaganje otuđeno i to u visini razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti sredstva.

5.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U nekretnine, postrojenja i opremu spadaju: zemljišta, građevinski objekti, postrojenja i oprema, investicione nekretnine, nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine u pripremi, avansi za nekretnine, postrojenja, oprema i investicione nekretnine i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi, za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nabavna vrijednost uključuje izdatke koji se direktno pripisuju nabavci sredstava, što uključuje fakturnu vrijednost (uključujući carinske dažbine i PDV u slučaju da je neodbitni), sve troškove koji se direktno pripisuju dovođenju sredstva na lokaciju i u stanje koje je neophodno da bi sredstvo moglo funkcionisati na način na koji rukovodstvo očekuje, inicijalnu procjenu troškova demontaže, uklanjanja sredstva i obnove područja na kom je sredstvo locirano.

Naknadno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36), tj. po sadašnjoj vrijednosti.

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja, opreme i investicione imovine uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamjene dijelova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmjeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Nakon početnog vrednovanja kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od vladajućih tržišnih cijena na dan bilansa, vrši se procjena nekretnina, postrojenja i opreme ili putem ponovne nabavne cijene ili putem revalorizacije. Pozitivni efekti ove procjene povećavaju revalorizacionu rezervu, a negativni efekti smanjuju revalorizacionu rezervu, a ako

revalorizacione rezerve nema, negativni efekat povećava rashod obezvređenjem imovine u bilansu uspjeha.

Dobici i gubici koji proističu iz rashodovanja ili prodaje sredstva se priznaju u bilansu uspjeha perioda kada je sredstvo rashodovano, odnosno prodato, i to u visini razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti sredstva.

5.2.1. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalnog sredstva, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva. Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

5.2.2. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 – Ulaganje u nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te

investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao stalno sredstvo, to jest ako je vek trajanja izdatka duži od jednog obračunskog perioda, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom priliti u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti.

Nakon početnog priznavanja, naknadno merenje investicione nekretnine se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione imovine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

5.2.3. Sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao sredstvo namenjeno prodaji, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju,
- isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i prodaja sredstva mora biti vrlo vjerovatna.

U sredstva klasifikovana kao sredstva namijenjena za prodaju spadaju: stalna sredstva namijenjena za prodaju i sredstva obustavljenog poslovanja namijenjena prodaji. Stalna sredstva namijenjena prodaji su nabavljene nekretnine, postrojenja i oprema radi prodaje, a vrednuju se po nabavnoj vrijednosti. Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji meri se (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti; i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Stalna sredstva namenjena prodaji se ne amortizuju.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznato kao sredstvo namenjeno prodaji.

Ako početna vrijednost ovih sredstava ne odgovara tržišnoj cijeni umanjenoj za troškove prodaje vrši se procijenjivanje po poštenoj vrijednosti. Pozitivni efekti su prihodi od usklađivanja vrijednosti, a negativni efekti procjene su rashodi po osnovu obezvređenja. (paragraf 18,19 i 23 MSFI 5 -Stalna sredstva namenjena prodaji i poslovanja koja prestaju)

5.2.4. Amortizacija

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alokira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alokira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednosti je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga i korisnog veka trajanja.

Amortizacija se vrši primenom metoda pravolinijskog otpisa (proporcionalna metoda), a obračun amortizacije počinje kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Osnovica za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, izuzimajući zemljište je nabavna odnosno revalorizovana nabavna vrijednost. Metod obračuna amortizacije je lienarni tj. proporcionalni (paragraf 62 MRS 16 –Nekretnine, postrojenja i oprema).

Amortizacione stope nisu mijenjane u odnosu na prethodni period, a amortizacija je obračunata po sledećim stopama:

- Na nematerijalna ulaganja od 0 % (licence koje imaju neograničen vijek korištenja) do 33,33 %,
- Građevinski objekti od 1,5 % do 10 %,
- Računaraska oprema od 20 % do 25 %,
- Namještaj 12,5 %,
- Putnički automobili 15,5 %,
- Teretni automobili 14,3 %,
- Klime 16,5 %.

5.3. ZALIHE I DATI AVANSI

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga. Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu

proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu. Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) odmeravaju po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povraća od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci materijala. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke. Vrednovanje izlaska materijala prilikom njihovog trošenja vrši se primenom *metode ponderisane prosečne cene*.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitnog inventara), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni troškovi.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja umanjena za troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

Zalihe robe u maloprodaji iskazuju se po prodajnoj cijeni u toku godine. Na kraju obračunskog perioda vrši se svođenje vrijednosti zaliha na nabavnu vrijednost putem alokacije realizovane razlike u cijeni i poreza na dodatu vrijednost, obračunatih na prosječnoj osnovi, na vrijednost zaliha u stanju na kraju godine i nabavnu vrijednost prodate robe.

5.4. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

Potraživanja od prodaje i druga potraživanja obuhvataju: potraživanja po osnovu prodaje, potraživanja iz specifičnih poslova, druga kratkoročna potraživanja i porez na dodatu vrijednost.

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od povezanih pravnih lica (zavisnih i pridruženih), kao i potraživanja od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji i inostranstvu, po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga; za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja. Kratkoročna potraživanja od kupaca mere se po vrednosti iz originalne fakture. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja

preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom procene umanjenja vrednosti potraživanja, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja. Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti kratkoročnih potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis; ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja od kupaca, na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne komisije, donosi Upravni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja od kupaca se vrši ako je nenaplativost izvesna i dokumentovana. Definitivno nenaplativa potraživanja direktno se otpisuju na teret ostalih rashoda. Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca, nakon razmatranja i predloga popisne komisije, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Upravni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja. Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

5.5. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

U gotovinu i ekvivalente gotovine spadaju: gotovinski ekvivalenti –hartije od vrijednosti, poslovni računi, izdvojena sredstva, akreditivi, blagajna, ostala novčana sredstva i novčana sredstva čije je korištenje ograničeno ili vrijednost umanjena. Hartije od vrijednosti koje su utržive i plemeniti metali smatraju se gotovinskim ekvivalentima. Hartije od vrijednosti procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti a plemeniti metali procjenjuju se po vrijednosti izvedenoj iz cijena plemenitih metala na svjetskom tržištu. Hartije od vrijednosti, depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda, a negativne na teret finansijskih rashoda.

Informacije o tokovima gotovine pružaju osnovu za procjenu sposobnosti entiteta da stvara gotovinu i ekvivalente gotovine i potrebu da koristi te tokove gotovine. U skladu sa MRS 7, tokovi gotovine su klasifikovani na tokove gotovine iz poslovnih, investicionih i aktivnosti finansiranja.

Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja obuhvataju unaprijed plaćene troškove, potraživanja za nefakturisani prihod, razgraničene troškove po osnovu obaveza i ostala aktivna vremenska razgraničenja.

6. PROCJENJIVANJE PASIVE

6.1. KAPITAL

U kapital spadaju: osnovni kapital, rezerve (emisiona premija, zakonske i statutarne rezerve), revalorizacione rezerve i neraspoređeni dobitak i gubitak do visine kapitala. Gubitak iz ranijih godina i tekuće godine je ispravka vrijednosti kapitala. Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti. Revalorizaciona rezerva datog sredstva prenosi se na neraspoređeni dobitak postepeno u visini razlike amortizacije obračunate po propisanim amortizacionim stopama na osnovicu po nabavnoj vrijednosti i amortizacije obračunate po istim amortizacionim stopama na osnovicu koju čini procjenjena-revalorizovana vrijednost i odjednom kada se to sredstvo potpuno amortizuje ili proda. Gubitak iz ranijih godina i tekuće godine do visine kapitala su ispravka vrijednosti kapitala.

6.2. DUGOROČNA REZERVISANJA

6.2.1. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih i po drugim osnovama (na primer, za očekivane gubitke koji će nastati po započetim sudskim sporovima).

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je

iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje, kao i smanjenje rezervisanja, se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

6.3. DUGOROČNE OBAVEZE

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom vrednovanja obaveza, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja: kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri. Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava načelo opreznosti, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze); kratkoročne finansijske obaveze (obaveze prema zavisnim i drugim povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti, deo dugoročnih kredita i obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

U dugoročne obaveze spadaju: obaveze koje se mogu konvertovati u kapital, dugoročni krediti u zemlji i ostale dugoročne obaveze. Dugoročne obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Dugoročne obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

6.4. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se dugoročnim obavezama smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku. U kratkoročne finansijske obaveze spadaju: kratkoročni krediti u zemlji, dio

dugoročnih kredita koje dospijevaju za plaćanje do jedne godine, kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ostale kratkoročne finansijske obaveze.

Kratkoročne finansijske obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Kratkoročne finansijske obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom. Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl.; vrši se direktnim otpisivanjem.

6.4.1. Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze

U obaveze prema dobavljačima i druge obaveze spadaju: obaveze iz poslovanja, obaveze iz specifičnih poslova, obaveze po osnovu zarada i naknada zarada, druge obaveze, osim obaveze za učešće u dobitku i obaveze za porez na dodatu vrijednost.

Obaveze iz poslovanja u nacionalnoj valuti iskazuju se u neplaćenom iznosu a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu na dan bilansa. Obaveze za porez na dodatu vrijednost odnose se na obračunat porez na dodatu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost od strane dobavljača i po osnovu uvoza i nije plaćen fiskusu.

6.4.2. Naknade zaposlenima

Po pitanju naknada zaposlenima, obelodaniće se obaveze Društva za:

- poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje; i
- otpremnine.

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Društvo je obavezno da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Kada su doprinosi jednom uplaćeni, Društvo nema nikakvih daljih obaveza u pogledu plaćanja. Doprinosi na teret poslodavca i na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice.

6.5. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

U pasivna vremenska razgraničenja spadaju: unaprijed obračunati rashodi perioda, obračunati prihodi budućeg perioda, razgraničeni zavisni troškovi nabavke, odloženi prihodi i primljene donacije, razgraničeni prihodi po osnovu potraživanja i ostala pasivna vremenska razgraničenja.

Donacije primljene za povećanje prihoda unose se u prihode do visine rashoda, a donacije primljene za nabavljene stvari unose se u prihode u visini troškova nastalih po osnovu utroška ili amortizacije primljenih stvari iz donacija.

7. PRIHODI I RASHODI

7.1. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI

7.1.1. Poslovni prihodi

Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, osim uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmjeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada. Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode i ostale prihode (uključujući i prihode od uskađivanja vrednosti imovine).

Poslovne prihode čine:

- prihodi od prodaje robe,
- prihodi od prodaje učinaka, u zemlji i inostranstvu,
- prihodi od aktiviranja i potrošnje učinaka priznaju se po cijeni koštanja,
- prihodi od aktiviranja i potrošnje robe priznaju se po nabavnoj cijeni,
- promjena vrijednosti investicionih nekretnina
- prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, donacija, prihodi iz budžeta i drugih namenjenih izvora i drugi slični prihodi,
- prihodi od zakupnina, članarina, tantijema, prihodi iz namijenskih izvora finansiranja i ostali prihodi.

Društvo priznaje prihod kada ispuni obaveze izvršenja prenosom obećane robe ili usluge kupcu. Obaveza izvršenja je ispunjena kada kupac stekne kontrolu nad dobrima ili uslugom.

Društvo vrši procjene koje utiču na utvrđivanje visine i vremenskog rasporeda priznavanja prihoda od ugovora sa kupcima, što uključuje utvrđivanje momenta ispunjavanja obaveza izvršenja kao i određivanje transakcione cijene koja je alocirana na obaveze izvršenja.

Prihod od zakupnina potiče od davanja investicionih nekretnina u operativni zakup i obračunava se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja zakupa.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MSFI 15 - Prihodi, priznaje se kada se iznos prihoda može pouzdano odmjeriti i kada je vjerovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo. Najznačajniji prihodi su prihodi od korištenja usluga slijetanja i polijetanja sa aerodroma.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od prodaje finansijskih instrumenata na finansijskom tržištu, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

U okviru ostalih prihoda, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobiti koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

Državna davanja (subvencije) priznaju se u bilansu uspjeha primjenjujući prihodni pristup, u skladu sa MRS 20.

7.1.2. POSLOVNI RASHODI

Poslovne rashode čine: nabavna vrijednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi ostalog materijala, troškovi goriva i energije, troškovi bruto zarada i naknada zarada, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije i rezervisanja, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi nezavisni od rezultata. Svi rashodi se priznaju nezavisno od plaćanja.

7.2. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

7.2.1. Finansijske prihode čine: prihodi od kamata, prihodi od pozitivnih kursnih razlika, prihodi po osnovu efekata valutne klauzule i ostali finansijski prihodi.

7.2.1.1. Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata vrši se na osnovu procjene njihovog sadržaja pri prvom priznavanju na:

- 1) Finansijsku sredstva;
- 2) Finansijske obaveze; ili
- 3) Vlasničke instrumente

Finansijska sredstva

Društvo priznaje finansijska sredstva samo onda kada postane jedna od ugovornih strana u finansijskom instrumentu.

Finansijska sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za direktno pripisive transakcione troškove (osim u slučaju kada se radi o finansijskim sredstvima koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilansu uspjeha, kada se transakcioni troškovi tretiraju kao rashodi perioda). Izuzetno od navedenog, početno priznavanje potraživanja od kupaca koja nemaju značajnu finansijsku komponentu vrši se prema njihovoj transakcionoj cijeni.

Društvo određuje klasifikaciju svojih finansijskih sredstava prilikom početnog priznavanja.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva Društva se klasifikuju kao naknadno odmjerena po:

- amortizovanoj vrijednosti,
- fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat ili
- fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska sredstva se odmjerava po amortizovanom trošku ukoliko se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijskog sredstva kako bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i ukoliko u ugovorenim uslovima finansijskog sredstva na određeni datum nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na preostali dio duga, osim ako se inicijalno neopozivo priznaje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (ako to dovodi do značajnog smanjenja/eliminacije računovodstvene neusklađenosti).

Odmjeravanje vrijednosti finansijske imovine se koja se vrednuje po amortizovanoj vrijednosti vrši se primjenom metode efektivne kamatne stope.

Efektivna kamatna stopa izračunava se na osnovu procjene tokova gotovine, ne uključujući očekivane kreditne gubitke. Jednom obračunata prilikom inicijalnog priznavanja, efektivna kamatna stopa se koristi prilikom narednih obračuna prihoda od kamata (zasnovana na bruto knjigovodstvenoj vrijednosti ili amortizovanom trošku, a u zavisnosti od nivoa umanjenja imovine). Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno. Vrijednost finansijskih sredstava se umanjuje putem ispravke vrijednosti.

Prilikom obračuna ispravke vrijednosti Društvo primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka tako što razmatra vjerovatnoću nastanka neizvršenja obaveze druge ugovorne strane tokom očekivanog ugovorenog roka trajanja finansijske imovine. Društvo vrši analizu potraživanja grupisanih na bazi različitih karakteristika kupaca i trendova istorijskih gubitaka.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao ona koja se odmjeravaju po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat ukoliko se drže unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i ukoliko, u ugovorenim uslovima finansijskog sredstva na određeni datum nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na preostali dio duga, osim ako se inicijalno neopozivo priznaje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (ako to dovodi do značajnog smanjenja/eliminacije računovodstvene neusklađenosti).

Pri početnom priznavanju, Društvo može neopozivo odlučiti da u ostalom ukupnom rezultatu prezentuje naknadne promjene fer vrijednosti ulaganja u vlasnički instrument, a da pritom nije riječ o ulaganju koje se drži radi trgovanja niti o nepredviđenim iznosima koje je kupac priznao u okviru poslovnih kombinacija, na koje se primjenjuje MSFI 3.

Ta odluka donosi se za svaki pojedinačan instrument (akciju). Iznosi priznati u ostalom ukupnom rezultatu ne smiju se naknadno prenositi u račun dobiti i gubitka. Međutim, Društvo može prenositi kumulativnu dobit ili gubitak unutar vlasničkog kapitala.

7.2.2. Finansijske rashode čine: rashodi po osnovu kamata, rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika i ostali finansijski rashodi.

7.3. OSTALI PRIHODI I RASHODI

7.3.1. Ostale prihode čine: prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine, prihodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina i ostali prihodi.

7.3.2. Ostale rashode čine: rashodi od usklađivanja vrijednosti imovine, rashodi po osnovu promjene računovodstvenih politika i ispravke grešaka iz ranijih godina i ostali rashodi.

8. DOBICI I GUBICI UTVRĐENI DIREKTNO U REZULTATU

8.1. Dobici utvrđeni direktno u kapitalu su: dobiti po osnovu smanjenja revalorizacionih rezervi na stalnim sredstvima i ostali dobiti utvrđeni direktno u kapitalu.

8.2. Gubici utvrđeni direktno u kapitalu su ostali gubici utvrđeni direktno u kapitalu.

9. POREZ NA DOBITAK

Porez na dobitak obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srpske. Poreska osnovica utvrđuje se poreskom prijavom a poreska stopa je 10%. Poreski propisi Republike Srpske ne omogućuju da se poreski gubici iz tekuće godine mogu knjižiti kao osnov za povraćaj plaćenog poreza u prethodnoj godini. Međutim, gubici iz tekuće godine mogu se preneti na račun dobitaka iz budućih perioda, ali ne duže od pet godina.

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjenje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka priznaje se samo ukoliko rukovodstvo proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjenje će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospеле otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice. Oporeziva privremena razlika utvrđuje se na datum bilansa stanja i utvrđuje se primenom propisane poreske stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Tekuće obaveze za porez na dobit obuhvataju neplaćeni porez na dobit, međutim kako Preduzeće već dugi niz godina ne ostvaruje dobit, nema ni obaveza po osnovu plaćanja poreza na dobit.

9. SKRAĆENA ŠEMA BILANSA STANJA

Finansijski izvještaji su sačinjeni i prezentovani u skladu sa relevantnim Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja i fer prezentacije.

NOTA BR. 1.

Strukturu ukupnih sredstava u konvertibilnim markama čine:

<i>Struktura ukupnih sredstava:</i>	<i>2025.</i>	<i>2024.</i>
Stalna sredstva	24.632.147,00	25.011.699,00
Tekuća sredstva	2.239.910,00	1.466.739,00
Stanje na dan 30.06.2025.	26.872.057,00	26.458.408,00

Stalna sredstva su se smanjila u odnosu na prethodnu godinu. Do povećanja tekućih sredstava je došlo usljed povećanih potraživanja od kupaca i ostalih kratkoročnih potraživanja. Ako se izvrši poređenje gore iskazanih pokazatelja evidentno je da je u poslovnim knjigama Preduzeće u 2025. godini u odnosu na 2024. imalo kontinuiranu naplatu potraživanja. Činjenica je, da je u periodu 2021/2022 urađena ispravka i obezvređenje svih spornih i zastarjelih potraživanja.

NOTA BR. 2.

Strukturu stalnih sredstava u konvertibilnim markama čine:

<i>Struktura stalnih sredstava:</i>	<i>2025.</i>	<i>2024.</i>
Građevinski objekti	15.950.405,00	16.031.743,00
Oprema i postrojenja	2.026.847,00	2.116.333,00
Zemljište	6.313.532,00	6.313.532,00
Nematerijalna ulaganja	208.977,00	244.823,00
Avansi - Invest.nekretnine u pripremi	131.062,00	305.238,00
Učešće u kapitalu zavisnih subjekata	1.324,00	0,00
Stanje na dan 30.06.2025.	24.632.147,00	25.011.699,00

Ako se izvrši poređenje gore iskazanih pokazatelja evidentno je da je u poslovnim knjigama preduzeća u 2025. godini u odnosu na 2024. godinu vrijednost stalne imovine (građevinski objekti, oprema i postrojenja) manja, jer nije bilo značajnijih ulaganja. Aktiviran je građevinski objekat, parking, koji bio u pripremi, u vrijednosti od 174.176,79 KM. Izvršena je reklasifikacija unutar nematerijalne imovine u vrijednosti softvera sa grupe 014 na grupu 013, kao i sa konta 01010 – Ulaganja u razvoj na konto 0611 – Učešća u zajedničkim poduhvatima.

Nove nabavke nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrijednosti na dan bilansiranja, umanjeno za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava po

proporcionalnoj metodi, počevši od prvog narednog mjeseca od datuma stavljanja sredstva u upotrebu, dosljedno primjenjujući stope amortizacije iz Nomenklature koja je sastavni dio Pravilnika o primjeni Zakona poreza na dobit. Izdaci po osnovu tekućeg održavanja priznaju se kao rashod perioda u kome su nastali.

NOTA BR.3.

Podaci o stanju na računima nabavne vrijednosti, ispravke vrijednosti, sadašnje vrijednosti nekretnina, postrojenja, opreme, avansa, osnovnih sredstava u pripremi i dugoročnih plasmana prikazana su u sledećoj tabeli.

<i>Struktura osnovnih sredstava</i>	<i>Nabavna vrijednost</i>	<i>Ispravka vrijednosti</i>	<i>Sadašnja vrijednost</i>
Nematerijalna ulaganja	1.163.479,00	954.502,00	208.977,00
Zemljište	6.313.532,00	0,00	6.313.532,00
Građevinski objekti	17.738.585,00	1.788.180,00	15.950.405,00
Oprema	11.212.271,00	9.185.424,00	2.026.847,00
Avansi - Invest.nekretnine u pripremi	131.062,00	0,00	131.062,00
Učešće u kapitalu zavisnih subjekata	26.324,00	25.000,00	1.324,00
Stanje na dan 30.06.2025.	36.585.253,00	11.953.106,00	24.632.147,00

NOTA BR.4.

Struktura tekućih sredstava prikazana je u sledećoj tabeli.

<i>Struktura tekućih sredstava</i>	<i>2025.</i>	<i>2024.</i>
Zalihe	250.439,00	250.697,00
Dati avansi	2.312,00	2.312,00
Ukupno :	252.751,00	253.009,00
Kratkoročna potraživanja	1.802.493,00	850.349,00
Gotovina i got.ekvivalenti	181.428,00	336.052,00
Aktivna vremenska razgraničenja	276,00	276,00
Porez na dodatu vrijednost	2.962,00	7.053,00
Ukupno :	1.987.159,00	1.193.730,00
Stanje na dan 30.06.2025.	2.239.910,00	1.446.739,00

Kratkoročna potraživanja su veća u odnosu na prethodnu godinu, jer su po Rješenju proknjižena potraživanja od države za subvenciju, ostale stavke obrtnih sredstava nisu imale značajnija odstupanja.

NOTA BR.5

Struktura kapitala data je u sledećoj tabeli:

<i>Struktura kapitala</i>	<i>2025.</i>	<i>2024.</i>
Akcijski kapital	10.125.725,00	10.125.725,00
Ostale rezerve	821.818,00	821.818,00
Ulaganja u otkup sopstv.akcija	0,00	0,00
Revalorizacione rezerve	10.737.263,00	10.737.263,00
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	1.162.690,00	775.127,00
Gubitak ranijih godina do visine kapitala	-8.939.684,00	-8.098.744,00
Gubitak tekuće godine	-591.548,00	-840.941,00
Stanje na dan 30.06.2025.	13.316.264,00	13.520.248,00

Ukupan gubitak tekuće godine iznosi – 591.548,00 KM. Ostale promjene na kapitalu su u skladu sa MSFI 9, a prema gore navedenim iznosima u Noti br.4 koji su direktno uticali na povećanje gubitka ranijih godina.

Na dan 31.12.2024. godine bilo je ukupno 658 akcionara, dok je struktura vlasništva 6 najvećih akcionara bila sledeća:

<i>Struktura vlasništva 6 najvećih akcionara</i>	<i>Broj akcija</i>	<i>Učešće u osnovnom kapitalu</i>
Akcijski fond RS a.d. Banja Luka	6.550.417,00	64,69%
PREF a.d. Banja Luka	2.292.464,00	22,64%
Fond za restituciju RS Banja Luka	503.784,00	4,98%
DUIF Management Solutions Banja Luka	134.568,00	1,33%
Todorović Dejan	109.407,00	1,08%
Žigon Iztok	108.072,00	1,07%
Ostalih 652 akcionara	427.013,00	4,21%
Stanje na dan 30.06.2025.	10.125.725,00	100%

NOTA BR.6.

Ostale dugoročne obaveze, uključujući razgraničenja sa 30.06.2025. godine iznose 964.050 KM ista se odnose na obaveze koje se mogu konvertovati u kapital prenesene iz JP- Aerodrom Trebinje.

NOTA BR.7.

Obaveze na dan 30.06.2025. godine iznose **13.555.793,00 KM**, i to:

<i>Struktura obaveza</i>	<i>2025.</i>	<i>2024.</i>
Dugoročne obaveze - IRB	3.932.277,00	3.932.277,00
Kratkoročne obaveze - IRB	2.518.882,00	2.528.881,00
Obaveze prema dobavljačima	2.585.897,00	2.524.038,00
Obaveze za plate i naknade plata	340.790,00	347.577,00
Porez na dodatu vrijednost	0,00	16.435,00
Rezervisanja	4.083.371,00	3.198.347,00
Ostale obaveze	94.578,00	3.042,00
Stanje na dan 30.06.2025.	13.555.794,00	12.550.597,00

10. SKRAĆENA ŠEMA BILANSA USPJEHA

NOTA BR.8

Prihod od prodaje čine:

<i>Struktura prihoda</i>	<i>2025.</i>	<i>2024.</i>
Prihod od prodaje na domaćem tržištu	323.328,00	291.162,00
Prihod od prodaje na inostranom tržištu	12.319,00	5.635,00
Prihod od prodaje usluga	920.449,00	700.189,00
Prihod od donacija	1.043.673,00	1.053.944,00
Prihodi od zakupnina	263.467,00	91.050,00
Prihodi od refundacija	31.884,00	58.581,00
Stanje na dan 30.06.2025.	2.595.120,00	2.200.561,00

Do smanjenja prihoda od prodaje kerozina na domaćem i ino tržištu je došlo iz razloga, jer je Preduzeće zbog niza problema u nabavci mlaznog goriva i dotrajale opreme odlučilo da opslugu vazduhoplova kerozinom povjeri trećem licu uz naplatu naknade za korištenje manevarskih površina i zbog prestanka rada kioska.

Subvencija iz Budžeta Republike Srpske utvrđena je u iznosu od 2.000.000,00 KM i doznačena je za prvo polugodište u iznosu od 1.000.000 KM.

NOTA BR.9

Struktura ukupnih rashoda je:

<i>Struktura ukupnih rashoda</i>	<i>2025.</i>	<i>2024.</i>
Poslovni rashodi	3.151.094,00	2.961.545,00
Finansijski rashodi	10.420,00	3.424,00
Rashodi po osnovu odnosa povezanih pravnih lica	0,00	0,00
Ostali rashodi	25.155,00	6.496,00
Rashodi po osnovu obezvrjeđenja	0,00	0,00
Rashodi po osnovu ispravki grešaka iz prethodnog perioda	0,00	6.210,00
Stanje na dan 30.06.2025.	3.186.669,00	2.977.675,00

NOTA BR.10

Nabavna vrijednost prodane robe iznosi:

<i>Nabavna vrijednost prodane robe</i>	<i>2025.</i>	<i>2024.</i>
Nabavna vrijednost prodane robe - kiosk	0,00	3.516,00
Nabavna vrijednost fluida za odleđivanje	36.994,00	12.791,00
Nabavna vrijednost prodane robe - bife	32.557,00	27.433,00
Nabavna vrijednost prodane robe –bife2	52.915,00	39.418,00
Nabavna vrijednost prodane robe	0,00	101,00
Stanje na dan 30.06.2025.	122.466,00	83.259,00

NOTA BR.11.

Troškovi materijala rezervnih dijelova, ostalog materijala, goriva i energije obuhvataju:

<i>Troškovi materijala, goriva, energije</i>	<i>2025.</i>	<i>2024.</i>
Troškovi materijala	48.888,00	67.418,00
Troškovi električne energije	44.977,00	35.035,00
Troškovi goriva, lož-ulje	29.436,00	32.602,00
Stanje na dan 30.06.2025.	123.301,00	135.055,00

NOTA BR.12.

Troškovi bruto zarada i naknada zarada obuhvataju:

<i>Troškovi bruto zarada i naknada zarada</i>	2025.	2024.
Troškovi bruto zarada	1.938.005,00	1.702.844,00
Troškovi bruto naknada	144.971,00	92.048,00
Stanje na dan 30.06.2025.	2.082.976,00	1.794.892,00

Troškovi bruto zarada i naknada su povećani u odnosu na prvo polugodište 2024. godine za 296.970 KM, zbog većeg broja zaposlenih usled fluktuacije radnika. Sa danom 30.06.2025. godine broj zaposlenih iznosio je 140 radnika. U troškove bruto naknada uključene su i naknade članova odbora za reviziju i Nadzornog odbora.

NOTA BR.13.

Troškovi nematerijalnih usluga:

<i>Troškovi nematerijalnih usluga</i>	2025.	2024.
Troškovi neproizvodnih usluga	87.898,00	50.286,00
Troškovi reprezentacije	17.222,00	16.932,00
Troškovi premija osiguranja	40.062,00	31.243,00
Troškovi platnog prometa	12.073,00	7.507,00
Troškovi članovima udruženja	845,00	305,00
Troškovi poreza	31.197,00	30.404,00
Ostali nematerijalni troškovi	16.850,00	16.729,00
Stanje na dan 30.06.2025.	206.147,00	153.406,00

NOTA BR.14.

<i>Troškovi proizvodnih usluga</i>	2025.	2024.
Troškovi transportnih usluga	75.365,00	74.862,00
Troškovi održavanja	20.101,00	86.349,00
Troškovi zakupnina posl.i kanc.prost.	3.189,00	5.819,00
Troškovi reklama i propagandni oglasi, prosp.rekl.	3.888,00	7.878,00
Troškovi špediterskih usluga	1.564,00	2.741,00
Troškovi komunalnih usluga	7.104,00	5.952,00
Proizvodne usluge po Ugovoru o djelu	0,00	68.513,00
Troškovi ostalih usluga	7.683,00	985,00
Stanje na dan 30.06.2025.	118.894,00	253.099,00

Troškovi Ugovora od djelu su preknjiženi sa konta 53960 na konto 5508 -Troškovi bruto naknada fizičkim licima van radno/g odnosa, te se stoga javlja razlika u ukupnoj vrijednosti grupe.

BILANS TOKOVA GOTOVINE

NOTA BR.15.

Ukupan priliv gotovine u periodu od 01.01-30.06.2025. iznosi 2.940.993,00 KM, a struktura priliva je:

<i>Priliv gotovine u periodu</i>	<i>2025.</i>	<i>2024.</i>
Priliv od kupaca	1.161.047,00	991.908,00
Priliv od premija, subvencija dotacija	1.023.309,00	800.000,00
Ostali prilivi	756.637,00	533.022,00
Priliv iz aktivnosti finansiranja	0,00	0,00
Priliv od dugoročnih plasmana	0,00	0,00
Priliv od prodaje sopstvenih akcija	0,00	0,00
<i>Stanje na dan 30.06.2025.</i>	2.940.993,00	2.324.930,00

NOTA BR.16.

Ukupan odliv gotovine u od 01.01-30.06.2025. godine iznosi 3.095.617,00 KM, struktura je sljedeća:

<i>Ukupan odliv gotovine</i>	<i>2025.</i>	<i>2024.</i>
Odlivi po osnovu obaveza prema dobavljačima	645.662,00	285.916,00
Odlivi po osnovu obaveza prema zaposlenima	2.101.466,00	1.948.217,00
Odlivi po osnovu kamata	5.562,00	2.374,00
Ostali odlivi	193.248,00	0,00
Odlivi po osnovu dugoročnih kredita	0,00	0,00
Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita	10.000,00	96.731,00
Odlivi po osnovu kupovine postrojenja i opreme	139.679,00	34.801,00
Odlivi po osnovu investicionih ulaganja	0,00	0,00
<i>Stanje na dan 30.06.2025.</i>	3.095.617,00	2.368.039,00

NOTA BR.17.

U prethodnim godinama je izvršena djelimična rezervacija sredstava, a na dan 31.12.2024. godine izvršena je rezervacija do punog iznosa glavnog duga po sudskim sporovima BHDCA za presude 57 0 Ps 134490 24 (123.729,28 KM) и 57 0 Ps 140259 24 (347,40 KM) i 50% od tužbenog zahtjeva 57 0 Ps 144603 24 (101.289,00 KM), bez troškova postupka.

NOTA BR. 18.

Uslovne obaveze po osnovu datih instrumenata obezbjeđenja plaćanja u ukupnom iznosu 6.331.985,17KM, odnose se na garancije po osnovu zajma od IRB-a, a obuhvataju:

- Date mjenice u iznosu od 1.481.985,17 KM
- Date garancije u iznosu od 4.850.000,00 KM

NOTA BR.20.

Za obračunski period: 01.01-30.06.2025. godine u bilansu uspjeha iskazan je sljedeći rezultat:

UKUPNI PRIHODI:	2.595.121 KM
UKUPNI RASHODI:	3.186.669 KM
GUBITAK	591.548 KM

NOTE SAČINILA:

Snežana Škorić

